

Η ανθρώπινη κοινωνία στο χείλος της καταστροφής

Ποιός είναι ο ρόλος του φεμινισμού μέσα σ' αυτήν;

Τα τελευταία χρόνια, βλέπουμε να αυξάνονται συνεχώς οι δραστηριότητες των γυναικείων οργανώσεων γύρω από το θέμα της Ειρήνης, που ήταν άλλωστε και ένα από τους στόχους του ΟΗΕ για τη 10ετία της Γυναίκας. Είναι λοιπόν φυσικό να αναρωτηθούμε ποιά είναι η σχέση του φεμινιστικού κινήματος και τι ρόλο μπορεί να παίξει στην επικράτηση της Ειρήνης.

Νομίζουμε λοιπόν ότι είναι λάθος να βάζουμε σαν κύριο, σχεδόν αποκλειστικό σκοπό μια τέτοια δραστηριότητα, γιατί στηρίζεται στην αντιφεμινιστική ιδέα ότι η γυναίκα, επειδή συμβαίνει να γεννάει παιδιά, είναι - ή πρέπει να είναι - περισσότερο ευαίσθητη από τον άνδρα στο θέμα του πολέμου, για να προστατεύσει τη ζωή των παιδιών της. Αυτή η νοοτροπία της γυναίκας-μάνας που αγωνίζεται στο περιθώριο της ανδρικής δραστηριότητας για να συμβάλει απεγνωσμένα στη σωτηρία της ανθρωπότητας, μοιάζει να είναι η μοντέρνα έκφραση της «Φανέλας του Στρατιώτη». Εμείς αντιθέτως υποστηρίζουμε ότι πρέπει κι ο άντρας να είναι εξίσου ευαίσθητος στο θέμα της ζωής και της τύχης των παιδιών του, κι αυτό μπορούμε να το πετύχουμε μόνο με τη *γονική μέριμνα*.

Το σημαντικότερο θέμα της ειρήνης μπορεί ν' αντιμετωπιστεί από κοινού από τα δύο φύλα μέσα στους κόλπους των ειδικών ειρηνιστικών οργανώσεων. Και όχι μόνο για την αποπυρηνικοποίηση, αλλά και για την καταπολέμηση του εμπορίου όπλων, που είναι το στήριγμα των εξ ίσου φονικών συμβατικών πολέμων. Αρκεί να σημειώσουμε, όπως ανέφερε η κ. Μαραγκοπούλου στην ομιλία της, ότι μόνο στον πόλεμο της Μέσης Ανατολής οι νεκροί ανέρχονται μέχρι σήμερα σε 1.000.000 νεκρούς και 3.000.000 τραυματίες. Πρέπει επίσης ν' αγωνιστούμε και για την προστασία του περιβάλλοντος, που η αλόγιστη χρησιμοποίηση της τεχνολογίας οδηγεί σταθερά στην καταστροφή του.

Για τους ίδιους ακριβώς λόγους, είναι αυτονόητο ότι η γυναίκα *δεν πρέπει να ξαναγυρίσει στο σπίτι*, αλλά να εξακολουθήσει να εργάζεται με στόχο ν' ανέβει τα σκαλοπάτια της διοικητικής πυραμίδας. Αντί να σέρνεται, με τις επιταγές κάποιου κόμματος ή κάποιων ανδροκρατικών συμφερόντων, στις διάφορες διαδηλώσεις και συλλαλητήρια, δεν είναι άραγε πιο χρήσιμο και αποτελεσματικό να συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων για την ειρήνη και τον πόλεμο μαζί με τον άντρα, ο οποίος μάλιστα θα έχει στο αναμεταξύ ευαισθητοποιηθεί από το γεγονός ότι θα μετέχει ενεργά στην φροντίδα και τη παρακολούθηση μιας νέας ζωής, της ζωής του παιδιού του;

Δεν θα είναι άραγε πιο χρήσιμο ν' ασχοληθούμε περισσότερο με την έρευνα για νέες κοινωνικές ιδέες. Όπως η εργατική τάξη κλήθηκε, πριν από έναν αιώνα περίπου, να πρωτοστατήσει σ' έναν κοινωνικό αγώνα γιατί συνέπεσε να είναι το κύριο θύμα της εκμετάλλευσης, έτσι κι η γυναίκα σήμερα καλείται να βρει νέες λύσεις στο κοινωνικό πρόβλημα, όχι επειδή είναι ιδιαίτερο πλάσμα με ειδική διαίσθηση ή ειδικές βιολογικές λειτουργίες, αλλά επειδή έχει την ιστορική ατυχία να υφίσταται την ανδρική καταπίεση επί σειρά αιώνων.

Αυτό ήταν το θέμα που διαλέξαμε για την φετεινή πρωτοχρονιάτικη γιορτή. Και δημοσιεύουμε παρακάτω μια περίληψη από τη σημαντική ομιλία της προέδρου του Συνδέσμου κυρίας Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου.

P.A.

Τι είπε η κ. Αλίκη Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου:

«Νομίζω ότι είναι απαραίτητο σήμερα να κατανοηθεί ότι ο φεμινισμός πρέπει να στηρίζεται αλλά και να προσπαθεί να *διαδώσει μια ιδεολογία με βάση την αξία και το σεβασμό του ανθρώπου ως υπέρτατης αξίας. Κι αυτό χωρίς καμιά διάκριση* (αρχίζοντας από τη διάκριση λόγω φύλου που είναι η ευρύτερη) Η

έλλειψη μιας τέτοιας ιδεολογίας, οδηγεί την ανθρωπότητα σε καταστροφή. Γιατί αν δεν κατευθυνθούν από μια ανθρώπινη ιδεολογία οι σύγχρονες τεχνολογικές έρευνες και η χρήση των κατακτηθέντων τους, θα αυτοκτονήσει η ανθρωπότητα με τις ασύλληπτα ισχυρές, τις μαγικές δυνάμεις που η ίδια ετιθάσσευσε και χρησιμοποιεί τις τελευταίες δεκαετίες..

Η ίδια ιδεολογία πρέπει να εμπνεύσει άντρες και γυναίκες για να πραγματοποιηθεί η ισοτιμία *χωρίς πόλεμο μεταξύ των φύλων και χωρίς εξοντωτικά βάρη για τις γυναίκες*. Εδώ χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Γιατί ο νεοσυντηρητισμός που εμφανίστηκε τελευταία στο γυναικείο κίνημα με τον ψευδεπίγραφο τίτλο «προοδευτικός φεμινισμός» ή «φεμινισμός δεύτερης φάσης» κινδυνεύει να ξαναφέρει τη γυναίκα στην προηγούμενη κατάσταση με τον υπερτονισμό της αξίας του ρόλου της μητέρας και με την ιδιαίτερη προβολή της αμφιβολίας αν η εργασία απελευθερώνει τη γυναίκα.

Ο σωστός σύγχρονος φεμινισμός πρέπει, εμπνεόμενος ακριβώς από τη ιδεολογία της ανθρώπινης αξίας χωρίς διακρίσεις, να τονίζει και την αξία της γονικής ιδιότητας-μητρότητας και πατρότητας και όχι μόνο μητρότητας - και να διαφωτίζει για την ανάγκη κατανομής των σχετικών καθηκόντων ανάμεσα στους δύο γονείς. Καθώς και όλων των άλλων καθηκόντων στο σπιτικό ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας ασχέτως φύλου. Παράπλευρα πρέπει να προωθεί την ίδρυση θεσμών που να ελαφρύνουν

από αυτά τα βάρη τους δύο συζύγους.

Όσο για την επαγγελματική εργασία της γυναίκας, κανείς επιστήμονας έστω και με λίγες ψυχολογικές και κοινωνιολογικές γνώσεις δεν ισχυρίστηκε ποτέ ότι αυτή αρκεί για να απελευθερώσει τη γυναίκα. Ισχυρισθήκαμε και ισχυριζόμαστε, όμως, ότι είναι απαραίτητη προϋπόθεση, το αναγκαίο πρώτο βήμα για την απελευθέρωσή της, η οποία εξαρτάται και από άλλους παράγοντες, εξωτερικούς και εσωτερικούς.

Δεν πρέπει ωστόσο να ξεχνάμε ότι η γυναίκα πάντα εργαζόταν σ' όλες τις φάσεις της ιστορίας. Η σκλαβιά της όμως προήλθε κυρίως από το γεγονός ότι η γυναίκα βαρυνόταν σχεδόν αποκλειστικά με τη μη αμειβόμενη εργασία, ενώ ο άντρας με την αμειβόμενη. Αλλοίμονο αν ο νεοσυντηρητισμός του γυναικείου κινήματος της δημιουργεί κίνητρα για την επιστροφή σε τέτοια κατάσταση. Θα εξυπηρετήσει μόνο την ανδροκρατική επιθυμία της απελευθέρωσης όχι της γυναίκας αλλά των Θέσεων εργασίας, από τις οποίες, με τη σημερινή ανεργία, οι άνδρες θα ήταν ευτυχείς αν κατόρθωναν να την διώξουν.